

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА І МАРКЕТИНГ
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
підготовки магістра
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
напряму «Комп'ютерна інженерія»
(шифр і назва напряму)
Спеціальності: «Комп'ютерні системи та мережі»
(шифр і назва спеціальності)
(Шифр за ОПП_____)

Харків
2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: д.е.н., професор кафедри ОВ та УП Посохов І. М.

Обговорено та рекомендовано до видання Навчально-методичною радою
НТУ «ХПІ» «___» _____ 2017 року, протокол №

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “ Організація виробництва і маркетинг ” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра напряму «Комп’ютерна інженерія» спеціальності «Комп’ютерні системи та мережі».

Предметом курсу являється вивчення діяння і конкретних форм проявлення економічних законів : закономірностей в просторі господарської діяльності підприємства, а також шляхів і засобів виконання своїх програм і обов'язків.

Міждисциплінарні зв'язки: програма упорядкована відповідно до анотацій освітньо-професійної програми підготовки магістра, базується на вивченні таких базових дисциплін як «Соціологія», «Основи економічної теорії», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Основи менеджменту», «Організація праці менеджера», «Операційний менеджмент», «Економіка підприємства», і є узагальнюючою при вивченні дисциплін менеджерського циклу.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. «Організація виробництва».
2. «Маркетинг».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Організація виробництва і маркетинг» є формування системного мислення та комплексу спеціальних знань і вмінь з організації виробництва промислового підприємства, оцінка впливу ринку на виробничі процеси та збут товарів; оптимізація виробничої діяльності при наявності різних факторів, діючих можливо, у протилежних напрямках.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Організація виробництва і маркетинг» є теоретична підготовка студентів зазначених вище спеціальностей з питань: суті підприємства, взаємозв'язку його внутрішніх елементів та зовнішнього середовища; особливостей менеджменту на різних етапах життєвого циклу підприємства; напрямків організаційного розвитку підприємства; а також практична підготовка та уміння: створення та реєстрації підприємств різної організаційно-правової форми; організація та планування технічної підготовки виробництва, виробничий процес та виробнича структура підприємства, організація управління підприємством, основи організації поточного виробництва, конкурентоспроможність та якість продукції. Внутрішнє та зовнішнє середовище маркетингу, маркетингові дослідження. Маркетингова цінова політика.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати : особливості сучасного етапу ринкових відношень України, роль і значення промислового виробництва в рішенні перспективних і поточних задач; системні основи організації виробництва; методи організації НІОКР і впровадження нової техніки; методи системного та функціонально-вартісного аналізу технічних рішень, проводити оцінку поточних довгочасних наслідків

впровадження нової техніки та її впливу на навколишнє середовище; системи управління якістю продукції і організацію технічного контролю, виробничу структуру виробництва; методи організації виробництва; основи організації господарського рахунку, самофінансування підприємства та науково-технічної організації; зміст і задачі наукової організації праці на підприємстві; методи аналізу організації і управління виробництвом і раціоналізації організаційної роботи; зміст окремих розділів бізнес-плану.

вміти : створювати та реєструвати підприємства різної організаційно-правової форми; аналізувати процес роботи підприємства; ефективно спілкуватися з урахуванням психологічних особливостей партнерів, впровадити прогресивні системи забезпечення якості, конкурентоздатності продукції стосовно до вимог внутрішнього і міжнародного маркетингу; проводити комплексне дослідження ринку конкретного товару; позиціонувати товар на ринку; визначити цінову політику підприємства в залежності від стану ринкової кон'юнктури.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 144 години/ 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Організація виробництва».

Тема 1. Організація та планування технічної підготовки виробництва.

- 1.1 Технічна підготовка виробництва, її мета, зміст та завдання [5; 6; 7; 8].
- 1.2 Конструкторська підготовка нових виробів, її напрямки, зміст та взаємозв'язок [9; 10; 11; 12].
- 1.3. Технологічна підготовка виробництва та її етапи [13; 14; 15; 16].

Тема 2. Виробничий процес та виробнича структура підприємства.

- 2.1 Виробничий процес та принципи його організації [17; 18; 19; 20].
- 2.2 Класифікація виробничого процесу [21; 22; 23; 24].
- 2.3 Основні показники виробничого процесу [25; 26; 27; 28].
- 2.4 Виробнича структура підприємства, види виробництва, їх техніко-економічна характеристика [29; 30; 31; 32].

Тема 3. Організація управління підприємством.

- 3.1 Нормативно-правова регламентація та порядок заснування підприємства [33; 34; 35; 36].
- 3.2 Методологія проектування системи управління [37; 38; 39; 40].
- 3.3 Основи реструктуризації управління: реорганізація та інжиніринг [41; 42; 43; 44].

Тема 4. Основи організації поточного виробництва.

- 4.1 Модель управління як системо утворювальний комплекс методів [45; 46; 47; 48; 49].
- 4.2 Поняття про поточне виробництво, його суть та характеристика [50; 51; 52; 53].

4.3 Форми поточного виробництва [54; 55; 56; 57].

4.4 Організація поточного виробництва.

Змістовий модуль 2 «Маркетинг».

Тема 5. Конкурентоспроможність та якість продукції.

5.1 Конкуренція на світовому ринку, її особливості. Поняття якості продукції та конкурентоздатності.

5.2 Методи оцінки якості продукції та конкурентоздатності.

5.3 Класифікація показників якості. Методи технічного контролю якості продукції. Сертифікація якості продукції [48; 58].

Тема 6. Маркетинг та планування виробництва.

6.1 Суть та принципи маркетингу. Умови використання маркетингу.

6.2 Структура витрат та маркетинг.

6.2 Основи маркетингового менеджменту. Маркетингові служби підприємства та організація їх діяльності.

6.3 Управління процесами формування товарного асортименту, товарними запасами. Оцінка реалізації комерційного проекту [12; 13; 58].

Тема 7. Внутрішнє та зовнішнє середовище маркетингу, маркетингові дослідження.

7.1 Внутрішнє середовище маркетингу.

7.2 Зовнішнє середовище маркетингу.

7.3 Маркетингові дослідження [9; 10].

Тема 8. Маркетингова цінова політика.

8.1 Сутність маркетингової цінової політики.

8.2 Методи маркетингової цінової політики.

8.3 Фактори ціноутворення [10].

2. Рекомендована література

Основна:

1. Цивільний кодекс України /Уклад. О.Руденко. – Х.:Фактор, 2003. – 472с.
2. Хозяйственный кодекс Украины: Комментарий.– Х.: ООО «Одиссей», 2004. – 896 с.
3. Гриньова В. Н. Організація виробництва: Навчальний посібник. / В. Н. Гриньова, М.М.Салун - Х.: ВД «ІНЖЕК», 2005. – 552 с.
4. Економіка та організація виробництва: Підручник / За ред. В. Г. Герасимчука, А. Е. Розенплентера. – К.: Знання, 2007. – 678 с. – ISBN 966-346-214-0
5. Дюжев В. Г., Погорелова Т. О., Посохов І. М. Економіка підприємства: (Практикум); Учбовий посібник. – Харків: НТУ «ХПІ», 2008. – 158 с.
6. Організація виробництва / Є.І.Мамонтова, О.В.Котова/ - Навчально-методичний посібник. – Жовті Води: „Стратегія”, 2005. – 76 с.

7. Перерва П. Г. Економіка та управління інноваційною діяльністю : навч. посіб. / П. Г. Перерва, М. І. Погорелов, І. М. Посохов, С. А. Мехович. – Харків : НТУ «ХПІ», 2011. – 628 с.

8. Посохов І. М. Маркетинг: теорія та ситуаційні вправи : навч.-метод. посібник / І. М. Посохов ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків : НТУ "ХПІ", 2011. – 112 с.

9. Посохов І. М., Дюжев В. Г., Погорелова Т. О., Економіка і маркетинг: тести. / Навчальний посібник (практикум) / За ред. проф. Дюжева В. Г. – Харків: НТУ "ХПІ", 2011. – 132 с.

10. Посохов І. М. Маркетинг : навч. посібник / І. М. Посохов, Є. М. Ігнатова; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків : НТУ "ХПІ", 2013. – 135 с.

11. Посохов І. М. Економіка підприємства : практикум : [навч. посібник] / І. М. Посохов, В. Г. Дюжев, Т. О. Погорелова ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – [2-е вид., доп. і перероб.]. – Харків : НТУ "ХПІ", 2015. – 159 с.

12. Посохов І. М. Економіка і маркетинг: практикум : навч. посібник / І. М. Посохов, В. Г. Дюжев, Т. О. Погорелова ; ред. І. М. Посохов ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – [2-е вид., доп. і перероб.]. – Харків : НТУ "ХПІ", 2015. – 132 с.

13. Посохов І. М. Маркетинг: теорія та ситуаційні вправи : навч.-метод. посібник / І. М. Посохов ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – [2-е вид., доп. і перероб.]. – Харків : НТУ "ХПІ", 2015. – 112 с.

14. Посохов І. М. Управління ризиками у підприємстві : навч. посібник / І. М. Посохов ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків : НТУ "ХПІ", 2015. – 220 с.

15. Посохов І. М. Проблеми і перспективи державного регулювання цін на продукцію АПК в Україні / І. М. Посохов, В. Г. Штучний // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна = Kharkov University bulletin. Серія : Економічна. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2005. – № 668. – 11 с.

16. Посохов І. М. Дослідження методів оцінки ризиків корпорацій / І. М. Посохов // Європейський вектор економічного розвитку. – 2013. – № 2 (15). – С. 211-217.

17. Посохов І. М. Удосконалення нормативної бази фінансово-економічних показників для аналізу ризиків корпоративної діяльності / І. М. Посохов // Економічний часопис ХХІ. – 2013. – № 7-8 (1). – С. 46-49.

18. Посохов І. М. Використання моделі Т. Гудзь для оцінки ризику банкрутства вітчизняних корпорацій / І. М. Посохов // Якість економічного розвитку: глобальні та локальні аспекти : матеріали 5-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 17-18 червня 2013 р. – Дніпропетровськ : Біла К. О., 2013. – С. 102-104.

19. Посохов І. М. Система показників У. Бівера для оцінки банкрутства корпорацій / І. М. Посохов // Перспективні питання економіки та управління : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 8-9 квітня 2013 р. – Дніпропетровськ : Герда, 2013. – 37-39.

20. Посохов І. М. Аналіз змісту поняття ризик і наукові підходи щодо визначення сутності ризику / І. М. Посохов // Вістник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2012. – № 5. – С. 101-108.

21. Посохов І. М. Модель корпоративного управління України: становлення, особливості, основні напрямки подальшого розвитку / І. М. Посохов // Вістник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2012. – № 25. – С. 175-183.

22. Посохов І. М. Дослідження категорії корпорація і сутності корпорації / І. М. Посохов // Вістник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2012. – № 16. – С. 3-12.

23. Посохов І. М. Порівняльна характеристика моделей корпоративного управління в ринковій економіці: переваги та недоліки / І. М. Посохов // Бізнес Інформ. – 2012. – № 7. – С. 157-159.

24. Посохов І. М. Факторний аналіз фінансового стану корпорацій / І. М. Посохов // Культура народів Причорномор'я. – 2013. – № 262. – С. 78-82.

25. Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. Економічна інтеграція України у світове господарство : кол. монографія / І. М. Посохов [та ін.] ; ред. І. М. Посохов [та ін.] ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – 450 с.

26. Посохов І. М. Аналіз досліджень зарубіжних наукових шкіл ризик-менеджменту / І. М. Посохов // Маркетинг і менеджмент інновацій = Marketing and Management of Innovations. – 2013. – № 4. – С. 164-172.

27. Посохов І. М. Сучасний стан методичного забезпечення управління ризиками корпорацій / І. М. Посохов // Бізнес Інформ. – 2012. – № 10. – С. 266-271.

28. Посохов І. М. Комплексна технологія управління ризиками в міжнародному бізнесі / І. М. Посохов, Ю. В. Жадан // Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. економічна інтеграція України у світове господарство : кол. монографія / І. М. Посохов [та ін.] ; ред. кол. І. М. Посохов [та ін.] ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – Розд. 3.1. – С. 132-144.

29. Посохов І. М. Побудова системи та розробка механізму управління внутрішніми ризиками взаємодії корпорації промислових підприємств залізничного транспорту / І. М. Посохов // Науковий вісник Ужгородського нац. ун-ту. : зб. наук. пр. Сер. : Економіка. – Ужгород : УНУ, 2015. – Вип. 2 (46). – С. 213-220.

30. Посохов І. М. Дослідження переваг, недоліків та проблем інноваційного розвитку сучасних корпорацій / І. М. Посохов // Проблеми і перспективи

- розвитку підприємництва : зб. наук. пр. – Харків : ХНАДУ, 2015. – № 4 (11). – С. 126-132.
31. Посохов І. М. Оцінка рівня фінансового ризику корпорації / І. М. Посохов // Менеджмент суб'єктів господарювання: проблеми та перспективи розвитку = Business entities management: development problems and perspectives : зб. матеріалів 1-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 20-21 червня 2013 р. – Житомир : ЖДТУ, 2013. – С. 315-317.
32. Посохов І. М. Розвиток економічного змісту категорії "корпорація" / І. М. Посохов // Вісник економіки транспорту і промисловості = The bulletin of transport and industry economics : зб. наук.-практ. ст. – Харків : УкрДУЗТ, 2012. – № 38. – С. 281-287.
33. Посохов І. М. Аналіз існуючих підходів до класифікації ризиків / І. М. Посохов // Вісник економіки транспорту і промисловості = The bulletin of transport and industry economics : зб. наук.-практ. ст. – Харків : УкрДУЗТ, 2012. – № 39. – С. 67-76.
34. Посохов І. М. Дослідження існуючих підходів до управління ризиками корпорацій / І. М. Посохов // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2012. – № 51. – С. 37-47.
35. Посохов І. М. Використання системи показників У. Бівера для оцінки ризику банкрутства корпорацій / І. М. Посохов // Вісник Сумського держ. ун-ту. Серія : Економіка. – 2013. – № 3. – С. 65-72.
36. Посохов І. М. Перспективи впливу можливого вступлення України в ВТО на рівень цін / І. М. Посохов // Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи України : тези доп. 2-ї міжнар. наук.-практ. конф. – Харків : УДАЗТ, 2006. – 2 с.
37. Посохов І. М. Дослідження факторів ризиків корпорацій / І. М. Посохов // Бізнес Інформ. – 2012. – № 8. – С. 207-211.
38. Посохов І. М. Аналіз рівня життя населення та особливості державного регулювання цін на соціально значимі товари в Україні / І. М. Посохов, В. Г. Штучний // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна = Kharkov University bulletin. Сер. : Економічна. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2006. – № 743. – 12 с.
39. Посохов І. М. Аналіз адекватності використання закордонних моделей оцінки ймовірності банкрутства для вітчизняних корпорацій / І. М. Посохов // Наук. вісник Буковинського держ. фінансово-економічного ун-ту. Економічні науки : зб. наук. пр. – Вип. 1(24). – 2013. – С. 158-168.
40. Посохов І. М. Аналіз ризиків управління в системі менеджменту якості підприємства / І. М. Посохов // Бізнес Інформ. – 2016. – № 1. – С. 311-316.
41. Посохов І. М. Державне регулювання цін на продукцію соціального значення : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.03 [Електронний ресурс]

- / Ігор Михайлович Посохов ; [наук. керівник Штучний В. Г.] ; Харківський нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2009. – 17 с.
42. Посохов І. М. Дослідження існуючих наукових підходів до визначення категорій "ризик", "управління" та "управління ризиками" / І. М. Посохов, Ю. В. Жадан // Бізнес Інформ. – 2015. – № 12. – С. 26-31.
43. Посохов І. М. Розробка заходів зі зниження ризиків промислових підприємств залізничного транспорту / І. М. Посохов, Ю. В. Жадан // Бізнес Інформ. – 2015. – № 11. – С. 176-180.
44. Посохов І. М. Ціноутворення на світових товарних ринках / І. М. Посохов // Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. економічна інтеграція України у світове господарство : кол. монографія / І. М. Посохов [та ін.] ; ред. кол. І. М. Посохов [та ін.] ; Харківський політехнічний ін-т, нац. Техн. ун-т. – Харків : НТУ "ХПИ", 2016. – Розд. 4.2. – С. 238-251.
45. Дикань В. Л. Дослідження міжнародних стандартів управління ризиками / В. Л. Дикань, І. М. Посохов // Бізнес Інформ. – 2014. – № 1. – С. 314-319.
46. Бабич В. П. Аналіз Російських наукових шкіл ризик-менеджменту / В. П. Бабич, І. М. Посохов // Бізнес Інформ. – 2013. – № 8. – С. 325-330.
47. Котлер Ф. Маркетинг менеджмент: Пер. с англ. / Котлер Ф. – М., Х., Минск.: Питер, 2005. – 888 с.
48. Котлер Ф. Основы маркетинга: Пер. с англ. / Котлер Ф. – К., М., СПб.: Вильямс, 2009. – 1072 с.
49. Армстронг Г. Маркетинг Загальний курс : пер. з англ. : навчальн. посібн. / Армстронг Г., Котлер Ф. – М.: Видавничий дім «Вільямс», 2007 – 608 с.
50. Посохов І. М. Науково-методичний підхід до вибору методу оцінки конкурентоспроможності продукції / І. М. Посохов, Е. В. Чепіжко // Актуальні питання організації та управління діяльністю підприємств у сучасних умовах господарювання : електронне видання : зб. тез. доп. 6-ї Всеукраїнської наук.-практ. конф., 17 листопада 2016 р., м. Харків. – [Харків : НАНГУ, 2016]. – С. 225-227.
51. Жадан Ю. В. Управління інноваційними ризиками на підприємствах олійно-жирової галузі / Ю. В. Жадан, І. М. Посохов // Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу : зб. тез. доп. 10-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 29 вересня-1 жовтня 2016 р. – Суми : ФОП Ткачов О.О., 2016. – С. 75-76.
52. Посохов І. М. Методичне забезпечення управління ризиками корпорацій / І. М. Посохов // Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу : зб. тез. доп. 6-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 27-29 вересня 2012 р. – Суми : ДД "Папірус", 2012. – С. 209-211.
53. Посохов И. М. Проблемы малого и среднего бизнеса в условиях кризиса / И. М. Посохов // Вестник Нац. техн. ун-та "ХПИ" : сб. науч. тр. Темат. вып. : Технический прогресс и эффективность производства. – Харьков : НТУ "ХПИ". – 2010. – № 59. – С. 124-129.
54. Посохов И. М. Мотивация персонала банка как фактор снижения операционного риска / И. М. Посохов, О. В. Андрейченко // Вестник Нац. техн.

ун-та "ХПИ" : сб. науч. тр. Темат. вып. : Технический прогресс и эффективность производства. – Харьков : НТУ "ХПИ". – 2010. – № 60. – С. 145-151.

55. Посохов И. М. Объективная необходимость и цели государственного регулирования цен / И. М. Посохов, В. Г. Штучный // Вестник Харьковского нац. ун-та им. В. Н. Каразина = Kharkov University bulletin. Серия : Экономическая. – Харьков : ХНУ им. В. Н. Каразина, 2005. – № 719. – 15 с.

56. Posokhov I. M. The features of risk management on oilseed industry enterprises / I. M. Posokhov, U. V. Zhadan // Theoretical & Applied Science. – 2017. – № 1, vol. 45. – P. 101-108.

57. Posokhov I. M., Zhadan U. V. The improvement of approaches to the classification of risks of industrial enterprises // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2016. – №. 4. – С. 285-300.

58. Posokhov I. M. Modern features and trends of the corporate governance and domestic model of corporate governance / I. M. Posokhov // Prospects for development of education and science : coll. of sci. art. / sci. ed. S. I. Drobyazko. – Plovdiv : Academic Publ. House of the Agr. Univ. Plovdiv, Bulgaria, 2016. – P. 38-41.

Додаткова:

1. Козловський В. О. Організація виробництва. Навчальний посібник. Частина 1. Видання 2-е, доповн. і перероб. – Вінниця: ВНТУ, 2005. – 154 с.

2. Козловський В. О., Козловський С. В. Організація виробництва. Практикум. Навчальний посібник. Частина 2. – Вінниця: ВНТУ, 2005. – 168 с.

3. Козловський В. О., Лесько О. Й. Бізнес-планування. Навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2005. – 189 с.

4. Козловський В. О., Погрищук Б. В. Основи підприємництва. Практикум: Навчальний посібник. Видання 5-е, доповн. і перероб. – Тернопіль: ВАТ "Терно-Граф", 2005. – 297 с.

5. Пасічник В.Г., Акіліна О.В. Організація виробництва. Навчально-методичний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 248 с.

6. Петрович Й.М., Захарчин Г.М. Організація виробництва : підручник. – Львів: «Магнолія плюс», 2005. – 400 с.

7. Матросов А.Д. "Организация и планирование на приборостроительных производствах". Уч. пособие, Киев, 1995.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання диференційований залік

5. Засоби діагностики успішності навчання поточний модульний контроль

Програму розробив професор кафедри
«ОВ та УП», д.е.н.

Посохов І.М.